

העשות — לא דבר

הגיע לידי גיליון העולם הזה (1938) הדן בהתחבטות בנושא ההתנחלות. פרט להערות המערכת בנדון, מתפרסמים בו מיכתבים של מיספר קוראים השייכים למחנה-הש"ל, והם ממש צלולינדת (ערן רוזנברג מקיבוץ חצור, חנה לוי מתל-אביב, רמי סימון מגיבעתיים ואבנר תבור מפתח-תיקוה).

הראשון מבין המוזכרים לעיל אף ציין כי דיכוי ההתנחלות ההמונית עלידי הממ"ש מלא אותו גאווה בתנועתו, השומר הצעיר, לאחר שנים רבות של אכזבה אשר את סיבותיה לא הזכיר, לצערי. צוננס של הכותבים הנ"ל בשלום, ובי ייחוד בינתם, ממש מרגשים, אבל אין זאת אומרת שאין בכוחם לעשות יותר למען השלום. אמרו חז"ל: "גאה דורש גאה מקיים". ייתכן שבעתיד יצליחו להתעלות לדרגתו של חניך השומר הצעיר (גם הוא) אורי אדיב, ואף יעשו למען השלום.

משה אייזנמן,
אוניברסיטת פרינסטון, ארצות-הברית

לא רוצים לרדת!

העלייה ממזרח וממערב ירדה לאפס כימעט, ובאותה עת יורדים מהארץ צעירי רים רבים, ביניהם זוגות צעירים עם ילדים. לא המצב הביטחוני מפחיד אותם, אלא קושי-כל בעיית הדיוור, לרוב הזוגות הצעירי רים אין כל אפשרות לרכוש דירה לפי התנאים של משרד-השיכון.

כשצעירים עוזבים את הארץ, זאת מכה לביטחון המדינה. לא רק הפנטומים והשרי-מנים חשובים — בלי ידיים של צעירים, כל הסכניקה לא שווה גרוש. אבל על זה אין איש חושב.

שני מגנונים אדירים יש בארץ, שבימים בלי עלייה אין להם מה לעשות: הסוכנות היהודית ומשרד-הקליטה. מפחד שיאמרו שאין להם עבודה ממשית, והסכף זורם — החליטו לעשות למען החזרת יורדיהם. בשי-ביל אלה מוכנים לתת ולתת, רק לא לאלה הירשבים בארץ, עובדים קשה והולכים למילואים.

האם אין זה הגיוני יותר למנוע ירידה, ולאפשר לזוגות צעירים לרכוש דירות ב-תנאים של עולים חדשים? בפרט שאין עכשיו עלייה גדולה? אסור להשאיר את עניין הדירות לזוגות צעירים בידי משרד-השיכון, שתנאי הם כאלה שרוב הזוגות הצעירים אינם יכולים לעמוד בהם.

אם רוצים למנוע ירידה נוספת של צעירי רים, יש לעשות משהו ממשי בנדון — ובדחיפות!

נעמי זדמן חנני, ירושלים

מנהיגי מגשיהם

למעשה, מאז 1965, עת התגלו הפרטים על המו"מ החשאי בשנת 1954 בין ישראל למצרים, בתיווכו של חבר הפרלמנט האנגלי-יהודי מוריס אורבק, מציקה המחשבה העיקשת כי מי שנתן את ההוראה לביצוע "עסקי-הביש" במצרים, לא התכוון כלל לסכסך בין מצרים לארצות-הברית או בין מצריים לבריטניה — אלא דווקא בין מצריים לבין ישראל. ובכך התכוון לחנוק את הצעידה לקראת השלום בעודה באיבה מחשבה זו מציקה עד למחנק!

כיוון שפירשה הוא כי מי שנתן את ההוראה לביצוע "עסקי-הביש" במצרים, דן בירבוע למות אלפי בחורים, חיילים, אזרחים, נשים, זקנים וטף. המו"מ הנ"ל התנהל בשנת 1954, עת בן-גוריון ז"ל ישב בשדה-בוקר, ומר משה שרת ז"ל כיהן כראש-ממשלת ישראל וכשר-החוץ שלה.

ביוני 1954 התקבל מיכתבו של נשיא מצריים, גמאל עבד אל-נאצר המנוח, שבו הודיע למר שרת כי מרגע זה פתוחה תע"ל-לתיסאן לסחורות ישראליות באוניות ה-נושאות דגל זר. כבר באותו יום נחלטה אוניה שודרית והעבריה סחורה מנמל חיפה לנמל אילת, כאשר כל הפרטים רשומים בניירותיה. האוניה עברה בשלום.

דבר זה גרם לפאניקה בחוגים המקורבים לבן-גוריון, והם תיכננו לפוצץ מו"מ זה בעודו באיבה, קודם שהציבור הישראלי ירגיש בנעשה סביבו. מתוך כך היתה חובה עליהם לגרום לבחירת גוף מיבצעי חסרי-ניסיון בפעולות-חבלה, ולכן שכל הגוף (המשך בעמוד 6)

תאונה ניכרים בו עד עצם היום הזה. בשעתו, כאשר עוררנו את פרשות החי-פירות הארכיאולוגיות של משה דיין, בסדר-רת שאלות לשרי-הממשלה בכנסת, עשו כולם יד אחת כדי להתחמק מתשובה ש-לולה היתה להביך את חברים לממשלה. נתיב היה להגיש שמאז המלחמה אירע משהו בתחום זה. שהרגישות לעבירות פליליות של אישים בכירים גברה. היה יסוד להאמין שאם חבר בקואליציה מציג שאל-תה בנושא זה לשר בממשלה, לא ינסה זה להתחמק מתשובה. משהו בכל זאת הישתנה במדינה.

אהרון ידלין לא שמע על כך, כנראה. שר החינוך והתרבות בממשלתו של יצחק רבין זכר כנראה רק את הרישא בהצהרתו של ראש-הממשלה כי ממשלתו תהיה ממ-שלת המשך ושינוי. בנקודה זו בחר להת-עלם מהסיפא. בסניגור המוכר הישן הוא בחר לטאטא את הבעייה מתחת לשטיח.

"למישר החינוך והתרבות אין מידע על החפירות הארכיאולוגיות של ח"כ דיין", התחמק ידלין בעת שעלה להשיב בכנסת לשאלתה של דב זכין. "לא הוגשה גם שום תלונה רשמית בעניין".

היה זה ציטוט כמעט מדויק של דברי קודמו בתפקיד, יגאל אלון, כאשר נדרש להשיב בנושא. הקורא התמים יכול היה

שרי-החינוך ידלין

— לחיפוי

להאמין שהעניין הוא פורמאלי בלבד. הנה, יעבירו לשר הנכבד את המידע ה-רשמי משהו יתנדב גם להגיש תלונה רשמית למישרה נגד דיין, והכל יבוא על מקומו בשלום לפי החוק והסדר הטוב. אשרי המאמין.

בדיוק בצעדים אלה נקטנו בעת מסע הגילויים האחרון על שוד העתיקות של דיין, ב-1971. פירסמנו רשימה מפורטת וארוכה של כל החפירות הבלתי חוקיות ושל הרשימה הועברה לא רק לידיעת שר החינוך והתרבות, אלא גם לשרי המי-ש-ר-ים, המישרה והאוצר, דן בן-אמוץ, ש-השתתף אותה תקופה בעיתון. הגיש תלונה רשמית למישרה. המישרה גילתה אז זריות בלתי רגילה, סיימה את החקירה תוך 48 שעות. המסקנה: אין עניין ציבורי בפרישה, אין הוכחות לעבירה על החוק. לפי גוסס הדברים של ידלין, קרוב לוודאי שזה מה שיקרה גם אם מישהו יתלונן שוב על דיין.

אגב, טענתו של ידלין כי הוא מנוע מלנקוט פעולה כל זמן שלא הוגשה תלונה רשמית, היא מופרכת מעיקרה. לפי היגיון עקום זה ספק אם מיכאל צור היה יושב היום בכלא. ספק אם אותם ספקים ששילמו שוחד לפקיד משרד-הביטחון והשחיתות חזר פגיעה בביתחון המדינה, היו נעצרים ומעמידים לדין.

אהרון ידלין לא הוכיח אומץ-לב גדול יותר מקודמיו שעסקו בפרישה. צדקנותו המקצועית והתיימרותו המוסרית לא עמדו במבחן הראשון שנדרש לו. בינתיים נותר לנו רק להתנגע לימים בהם הדמוקרטיה הישראלית תשתווה לזו הנהוגה בהודו.

חיים חיים

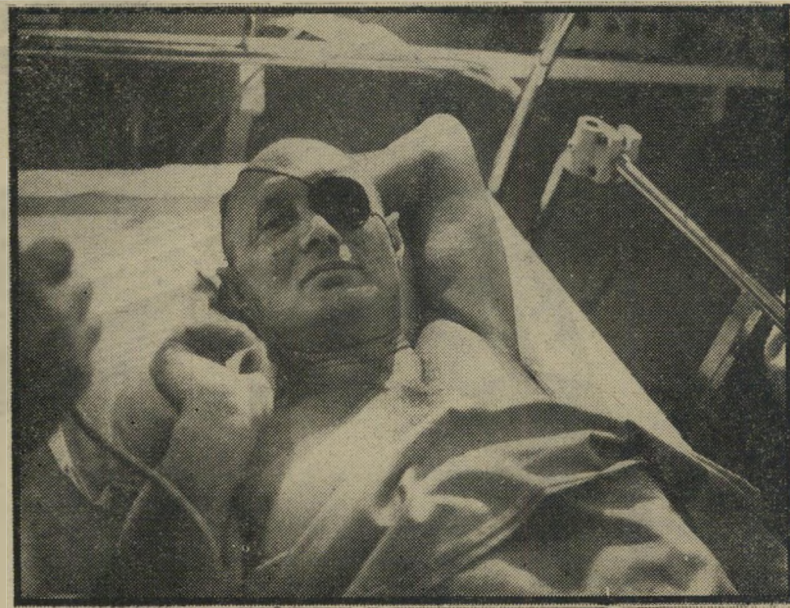
"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386. תאריך: 136. מען מברקי: "עולמפרס". מורפס ב"הרפס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אביגדור. הפצה: "גר" בע"מ. גרופות: "צניקורפיה כספי בע"מ". העורך הראשי: אורי אבנרי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קרא ירי

דיין, הדבר התבקש מאליו נוכח התעוררות מחדש מעל במת הכנסת.

פעמיים בעשור האחרון היה זה העולם הזה שערור את פרשות שוד העתיקות של מי שכיהן אז כשר-הביטחון, משה דיין. בשני מסעיי-גילויים, בשנים 1968 ו-1971, ניסה העולם הזה כעיתון וכסיעה בכנסת להעמיד את השחיתות האישית והציבורית שהיתה כרוכה בשוד העתיקות של דיין, בנושא מרכזי לדיון ציבורי.

סברנו אז, כמו היום, שגילוי של שחיתות אצל אישיות ציבורית בכירה, אינו בגדר חולשה אנושית שניתן להשלים עמה, ל-ס-לוח לה ולהתעלם ממנה. עשינו מאמצים להפעיל גם את הרשויות המתאמות, כמו היועץ-המישפטי לממשלה והמישרה, לא מתוך שאיפת נקמות באיש אלא מתוך הכרה שטבע מושחת המיתגלה במנהיג לאומי סופו שיתנקם בעם שהוא מנהיג אותו. דומני שכיום אין עוד צורך להסביר אמיתה זו. היא הוכחה גם למסוגנורים

אריה ארין (אחרי התאונה בחפירה באזור 1968)

ממשלת המשך

רבים במחיר יקר מאוד. מחיר תלילה של מלחמת יום-הכיפורים. קולנו, באותם מסעים ציבוריים, נשאר כקול קורא במידבר. הציבוריות הישראלית, כולל יריביו הפוליטיים המושבעים של דיין, פשוט התעלמו והורידו מסדר-היום נושא בלתי-נעים זה. השבוע הוא צף ועלה מחדש. דב זכין, ח"כ מפ"ם — אותה מיפלגה שהצטרפה בשעתו לקשר השתיקה והתעלמות ממע-שי השחיתות של משה דיין — עורר את הפרשה שוב. בשאלתה שהגיש לשר החי-נוך והתרבות אהרון ידלין, מידע שהתפר-סם בביטאון מפ"ם על החיפוי, סיפר כי ח"כ משה דיין ממשיך בחפירות העתיקות הבלתי-חוקיות שלו באתר הארכיאולוגי באזור. באותו מקום עצמו, ערב מיבצע כראמה בירדן, כימעט ואיבד שרי-הביטחון את חייו בשל תאונת החפירה שלו. היה זה ב-1968. מפולת שאירעה במקום החפירה קברה את משה דיין תחתיה. הוא היה זקוק לאישפוז ממושך כדי להינצל. סימני אותה

ראש-ממשלה. קודם כל היא דמות כאריו-מטית שהיקף השפעתה חורג אפילו מעבר למה שאורח ישראלי ממוצע, הנוהה אחרי דמויות כאריו-מטיות, מסוגל להבין ולת-פוס. עדיין מחפשת מעליה התילה של אביה האגדי, מיסדה של הודו החדשה, מהאטמה גאנדי. גם שנותיה בשילטון הן כה ממושכות. עד שמאות מיליוני הודים רואים בה ריבון טבעי שנועד להנהיג את הודו המודרנית.

והנה, כל אלה לא עזרו לה. כאשר הוכח כי חרגה מסמכויותיה וכי לצורך אבטחת שילטונה נקטה בשיטות שריח שחיתות נודף מהם. היא הורשעה בעבירה פלילית כמו הנקיטה והאחרון שבכת המנודים. הלכת שלימדה השבוע אפץ הפרות הק-דושות את ישראל היה שבדמוקרטיה אסור שההינה פרות קדושות.

אייאפטר היה שלא להקיש השבוע את פרשת אינדירה גאנדי לפרשיות משה